Woensdag 16 September 1942

DAGBLAD

59ste Jaargang, No. 3703

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm. Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Madagascar vraagt wapenstilstand.

Britse vliegtuigen bestoken Cherbourg.

Hull veroordeelt maatregelen Laval-Regering.

CORDELL HULL PROTESTEERT.

De Noordamerikaanse Staatssecretaris Cordell Hull deelde aan den Fransen Ambassadeur Gaston Henry Haye mede, dat de grote verzendingen van Franse arbeiders naar Duitsland zouden worden beschouwd als hulp aan den vijand van de Verenigde Staten en niet overeenkomstig de verplichtingen van Frankrijk onder de internationale wetgeving (Washington, (AP) 15.9).

Hull veroordeelde de massa-deportatie van de Joden uit onbezet Frankrijk in Duitse handen en zeide ook, dat de Verenigde Staten nauwkeurig de plannen van Vichy gadeslaan om vele duizenden Franse arbeiders naar Duitsland te zenden.

Hull beschreef de poging van de Laval-regering om Franse arbeiders over te halen naar Duitsland te gaan als vrijwilligers, als mislukt. Of het laatste besluit van de Vichy-Regering betreffende de dienstplicht voor de Franse arbeiders deel van dit plan is — zeide Hull — wordt door deze Regering met de grootste aandacht bestudeerd (Washington, (AP) 15.9).

SABOTAGE IN BULGARIJE.

Een vertraagd telegram van Maandag deelt mede, dat reizigers, die in Ankara aankomen, een toenemende sabotage in Bulgarije rapporteren, niettegenstaande zulk een streng nazietoezicht, dat bijna elke militaire fabriek en elk spoorwegstation onder bewaking van de Gestapo staat. Men deelde mede, dat 10 dagen geleden een Duitse militaire trein met oorlogsmaterialen ontspoorde. Hoewel massa-arrestaties volgden, zeide men, dat de Duitsers nog niet tevreden zijn en meer Gestapo-afdelingen in Bulgarije hebben aangevoerd (Ankara, (AP) 15.9).

DE AANVAL OP BUCURESTI.

Berichten uit Bucuresti deelden mede, dat 10 personen, die werden gedood door de Russische luchtaanval van Zondag op de Roemeense hoofdstad, uit puinen zijn verwijderd. Gemeld wordt, dat de Russische vliegers brandbommen uitstrooiden over verschillende wijken van de stad (Bern, (AP) 15.9).

VERKLARINGEN VAN EEN SCHOUT BIJ NACHT.

Schout bij Nacht W. H. Blandy, die pas terug is van een rondreis van meer dan 40.000 kilometer, verklaarde, dat de Noordamerikaanse militaire en marine-strijdkrachten op het ogenblik het evenwicht in stootkracht hebben in het Westelijk deel van de Stille Oceaan.

Blandy, die hoofd is van het Departement voor militaire voorraden en materieel van de Marine, sprak tot verslaggevers op de persconferentie van Secretaris Knox. Toen hem door een verslaggever gevraagd werd of de Verenigde Staten „in staat zijn alles wat de Japanners in de strijd konden werpen te weerstaan", antwoordde Blandy: „Ja, ik geloof, dat wij dat kunnen. Maar wij kunnen het niet alleen doen door hen tegen te houden. Wij moeten blijven voortdringen. De beste defensie is „een sterk offensief. Wij kunnen niet stabiel blijven" (Washington, (AP) 15.9).

AUSTRALISCHE GENERAAL ZIET MOEILIJKHEDEN VOOR DE JAPS.

Generaal Sir Thomas Blamey, de Australische Bevelhebber van de Geallieerde landstrijdkrachten, verklaarde: „Het is onwaarschijnlijk, dat wij de Japanners nogmaals zullen moeten weerstaan onder zulke nadelige omstandigheden als die, welke het voor den vijand mogelijk maakten door de wildernis op te rukken tot binnen 65 kilometer van Port Moresby op Nieuw Guinea."

Blamey is pas teruggekeerd van een inspectiereis in de sector van Nieuw Guinea. Hij zeide, dat, hoewel de Japanners de Owen Stanley keten waren overgestoken, de rest van de opmars naar Port Moresby verre van gemakkelijk zou zijn. „Zij zien zich nog gesteld voor heuvel na heuvel tot zij het open landschap bereiken, dat voor de Geallieerden gemakkelijker te verdedigen is, vooral doordat het de vijandelijke kansen vermindert om hun infiltratie- en omsingelings-methoden toe te passen."

Het communiqué van heden zeide, dat de situatie onveranderd bleef, doch merkte op, dat de patrouille-activiteit in de bergen toeneemt. Geallieerde vliegers vielen herhaaldelijk de Japanse posities aan met machinegeweervuur en bommen.

Blamey voorspelde, dat de campagne van Nieuw Guinea hard en lang zou zijn, doch verklaarde, dat hoe verder hij van Australië ging en hoe dichter hij het gevechtsgebied naderde, „des te groter was het vertrouwen van onze strijdkrachten, van de mannen waarmede ik op het veld sprak tot den bevelvoerenden Generaal toe." Hij zeide, dat het Japanse veroveringsplan niet volgens het model is gegaan en wees op het Zuidoostelijk deel van het Nieuw Guinea front, waar het waardige werk van de Geallieerde vliegers en Australische landstrijdkrachten „den Japanners heeft belet de vorige maand een bruggehoofd bij de baai van Milne te vestigen." Hij schreef de Japanse successen in de Owen Stanley gebergten grotendeels toe aan de moeilijkheid voor de Geallieerden om voldoende versterkingen naar hun voorste posities te brengen. Tevens bracht hij zijn twijfel tot uitdrukking of de Japanners ooit Port Moresby zullen kunnen nemen zonder zwaardere artillerie dan de kleine stukken berggeschut, die zij over kronkelende sporen hebben kunnen aanvoeren.

De wildheid van de slag rond de baai van Milne werd beschreven door een officier onder Blamey, die zeide, dat de Japanners hun eigen ernstig gewonden doodden, zodat geen gevangenen zouden kunnen worden gemaakt. Hij verdeelde de slag in drie phasen: De Japanse landing van een marinestrijdmacht aan de Noordelijke kust in de ochtend van 26 Augustus; de Japanse worsteling om het bezit van een beangrijke strook vliegterrein van waaruit Geallieerde vliegtuigen opereerden en de worsteling in de dampige wildernissen nadat de Japanners waren teruggedrongen en waren afgesneden van een ontsnapping.

Generaal Majoor Cyril Clowes, de Australische Commandant van de strijdkrachten bij de baai van Milne, werd gehinderd door de onkunde of versterkingen werden aangevoerd voor de Japanners of dat gewonden werden verwijderd toen oorlogsschepen de baai binnenliepen gedurende het hoofdgevecht in 2 of drie nachten.

De terugtrekkende Japanners lieten scherpschutters onder hun doden achter. Zij hadden scherpschutters en granaatwerpers gebonden in de bomen om de achtervolgende Geallieerde patrouilles aan te vallen en deze vielen soms op de grond, terwijl anderen achter hen met machinegeweren vuurden.

Blamey schatte, dat 2000 Japanners landden en 700 werden gedood bij de baai van Milne.

Te Canberra waarschuwde Premier John Curtin het volk, dat men zich zou vergiste, indien men dacht, dat de Japanners londen worden verslagen zonder burgerlijke offers.

Hij onthulde, dat slechts 2 personen van de luchtbescherming, die moeten uitkijken naar vliegtuigen, in de vorige week te Sydney op hun post waren. Verder verklaarde hij, dat de volgende 6 maanden de gevaarlijkste zouden kunnen zijn in de geschiedenis van het land (MacArthurs Hoofdkwartier in Australië, (AP) 15.9).

DE SLAG BIJ DE SALOMONSEILANDEN.

Japans vliegdekschip waarschijnlijk vernietigd.

Clark Lee seint van Pearl Harbor:

Thans kan worden medegedeeld, dat een klein 7500 ton groot Japans vliegdekschip, dat eerst werd herkend als de „Ryuzyo", mogelijk gezonken is bij de grote slag tussen vliegdekschepen nabij de Salomonseilanden op 24 Augustus. Noordamerikaanse vliegers plaatsten 4 bomtreffers en 1 torpedotreffer op dit schip. Vliegers van patrouille-vliegtuigen zagen verschillende uren na de slag het vliegdekschip stil op het water liggen en overhellen. Noordamerikaanse vliegers ter plaatse geloven ook, dat 2 Japanse torpedojagers en 1 duikboot beschadigd werden in de slag, waarin de Noordamerikaanse verliezen minder groot waren. Bovendien werden 2 Japanse kruisers, 1 slagschip en 1 transportschip ernstig beschadigd. Een kruiser en een transportschip werden later verlaten gezien.

Al deze feiten werden ter plaatse verzameld door den verslaggever van de Associated Press en van de beschikbare officiële inlichtingen en verslagen van de vliegers, die aan de aanvallen deelnamen. De waarheid is, dat de Verenigde Staten een belangrijke overwinning behaalden. Dit is de derde grote slag tussen vliegdekschepen in de Stille Oceaan, waarin vliegtuigen van de schepen haast al het vechten deden. Hij is in omvang te vergelijken met de slag van Midway, hoewel minder schade aan den vijand werd aangericht dan bij Midway. Gelijk in de strijd bij Midway en in de Koraalzee werden de Japanse invasie-strijdkrachten teruggeslagen vlak bij haar doelen. Behalve de bovengenoemde schade aan de bovenwater-schepen hebben de Noordamerikaanse strijdkrachten op 24 Augustus 96 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten, terwijl zij slechts enkele vliegers verloren.

Hoewel het kleine Japanse vliegdekschip, dat door bommen en torpedo's werd getroffen niet zinkende werd gezien, nemen de Noordamerikaanse vliegers aan, dat het naar de diepte ging. Indien dit waar is, werd hiermede het zesde vijandelijke vliegdekschip tot zinken gebracht. De andere vijf waren de „Ryukaku" in de Koraalzee op 7 Mei en de „Soryu", „Hiryu", „Kaga" en „Akagi" bij Midway op 4 Juni. Hierdoor heeft de vijand nog 8 bekende vliegdekschepen over. Deze zijn: „Hayatake", „Sjokaku", „Zuikaku", „Hitaka", „Zuihzo", „Junyo", „Kasugamaru" en de „Ryuzyo" of de „Hosjo".

Behalve de „Hosjo" of de „Ryuzyo" had de vijand 3 grote vliegdekschepen in de slag bij de Salomonseilanden, waarvan mogelijk 2 zijn beschadigd door „bijna treffers" van marine-bommenwerpers en B-17's van het leger. Men gelooft, dat op zijn minst een van deze vijandelijke vliegdekschepen het grootste deel van zijn vliegtuigen heeft verloren (Pearl Harbor, (AP) 15.9).

VERMEERDERING PRINSELIJK GEZIN.

Aneta verneemt uit Londen:

Prins Beranhard heeft de volgende verklaring voor Radio Oranje afgelegd;

„In deze dagen van zware bezoeking is het mij een grote vreugde aan al mijn vrienden binnen en buiten het Koninkrijk mede te delen, dat er een blij vooruitzicht op vermeerdering van ons gezin bestaat voor Prinses Juliana en voor mij. Wanneer alles goed gaat, is deze blijde gebeurtenis eind Januari te verwachten. De talloze bewijzen van sympathie, die ons in het verleden en onder alle omstandigheden door het Nederlandse volk in zo ruime mate zijn deelachtig geworden, schenken mij de overtuiging, luisteraars, dat zeer velen van u ons oudergeluk zullen delen.

Doch ik wens u, luisteraars in Nederland, met nadruk te zeggen: Geeft geen uitdrukking aan uw vreugde met de komende gebeurtenis op zulk een wijze, dat de vijand daardoor vat op u zou kunnen krijgen. Ik behoef u nauwelijks te zeggen, welk een diep leed het ons zou berokkenen, wanneer de te verwachten blijde gebeurtenis ellendige gevolgen zou hebben, ook maar voor een enkele uwer. Wij gevoelen ons verzekerd van uw sympathie; ook zonder uiterlijke demonstratie."

MADAGASCAR.

De radio van Madagascar maakte bekend, dat de Vichy-autoriteiten hebben gevraagd het vuur te staken. De uitzending werd opgevangen te Port Louis op het eiland Mauritius. De radio zeide, dat Gouverneur Generaal Anet gevolmachtigden naar den Britsen Commandant heeft gezonden om te vragen het vuren te staken en onderhandelingen te openen. De uitzending vond plaats in de vorm van een persoonlijke verklaring door Anet, waarin zijn bedoelingen werden te kennen gegeven. 15 Minuten later werd hetzelfde nieuws bevestigd door het radiostation te Diégo Suarez, dat in bezit van de Engelsen is (Londen, (AP) 16.9).

AANVALLEN OP NOORD FRANKRIJK.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „ Heden in de namiddag bombardeerden Boston-vliegtuigen van het Bommenwerperscommando, geëscorteerd en gedekt door gevechtsvliegtuigen, de scheepvaart te Cherbourg. Andere vliegtuigen van het Gevechtscommando voerden gedurende de dag vluchten uit over het Kanaal en Noord-Frankrijk. Vliegtuigen van het Legercommando op offensieve vluchten boven Noord-Frankrijk vielen fabrieken, spoorwegterreinen en andere objecten met kanonvuur aan. Geen vliegtuigen worden vermist van deze operaties (Londen, (AP) 15.9).

Het nieuws van vandaag.

De Russen maakten bekend, dat grote concentraties van Duitse tanks en infanterie, voorafgegaan door grote luchtstrijdkrachten, lichtelijk voortgang maakten in een smalle sector van Stalingrads Westelijke defensies. Men gaf echter te kennen, dat de linies van het Rode leger intact bleven.

Zeesoldaten en Mariniers van de Zwarte Zeevloot der Russen versperren het pad voor de nazies langs de kust van de Zwarte Zee vanuit het door de nazies bezette Novorossisk. Zij wierpen een aanval in een sector terug en ruimden een aantal vijandelijke infanteriestrijdkrachten op (blz. 1).

In de sector van Mozdok hebben de Russen 2 plaatsen veroverd. Het schijnt echter, dat de nazies een belangrijk aantal tanks hebben gezet op de Zuidelijke oever van de rivier Terek.

Binnen 24 uur tijds hebben de Russische vliegers en het afweergeschut bij Stalingrad 35 Duitse vliegtuigen neergehaald. Mortierbatterijen vernietigden 40 Duitse tanks. De verdedigers van Stalingrad houden nog stand tegen het kwart millioen indringers buiten de stad en ontzeggen hun de toegang, niettegenstaande de meest intensieve bombardementen van de oorlog (blz. 1).

Het legerorgaan „Rode Ster" gaf toe, dat de toestand ernstig is, vooral ten gevolge van de Duitse luchtaanvallen. Volgens het blad zijn de meeste successen van de as te danken aan het overwicht in de lucht. Voorafgegaan door vliegtuigen slepen de Duitse tanks, thans lichte kanonnen achter zich aan. Als de tanks doorbreken klauteren de artilleristen van de kanonnen of tanks en pogen zij een gordijnvuur te leggen ter ondersteuning van de gevechtswagens.

Een bericht uit Londen meldt, dat de autoriteiten van Madagascar den Britten hebben gevraagd het vuren te staken en de onderhandelingen te openen. Officieel heeft Londen dit bericht nog niet bevestigd (blz. 1).

Van Britse zijde heeft men ook nog zeer weinig gemeld omtrent de commando-aanval op Tobruk. Bij stukken en brokken meldt Caïro het een en ander. Jammer genoeg is de AP-correspondent in handen van den vijand gevallen (blz. 1) zodat ook zijn verslag ontbreekt. Van Italiaanse zijde worden verschillende bizonderheden verstrekt, welke echter niet al te ernstig moeten worden genomen (blz. 3).

Gisteren en in de afgelopen nacht vielen Britse vliegtuigen Cherbourg aan. Cherbourg is de bekende vlootbasis in Normandië (blz. 1).

Verdedigers Stalingrad houden stand.

AP-man gevangen bij overval van Tobruk.

BEKEND AP-MAN DOOR DEN VIJAND GEVANGEN.

De Italiaanse radio zond de bekendmaking rond, dat een Noordamerikaanse correspondent gevangen genomen werd bij de Britse overval van Tobruk in de nacht van Zaterdag en er is een grote mogelijkheid, dat het Larry Allen is, Correspondent van de Associated Press en in 1941 winnaar van de Pulitzer prijs. De Italianen verstrekten de naam niet, doch men heeft niet van Allen gehoord sedert de Britse vloot aanvallers van het Commando-soort te Tobruk aan land zette. George Palmer van een andere organisatie is de enige andere Noordamerikaan, die bij de Britse Middellandse Zeevloot is toegevoegd. Hoewel de radio-uitzending zou kunnen refereren naar Palmer, waren er sterke tekenen, dat Allen bedoeld werd.

Allen is ooggetuige geweest van practisch elke actie in de Middellandse Zee waarbij de Britse vloot betrokken was.

Allens werk, in het biezonder zijn verslag van de felle Duitse bombardements-aanval op het vliegdekschip „Illustrious", won de Pulitzer prijs voor internationale verslaggeving in 1941. Later was hij schipbreukeling bij een andere ontmoeting met de dood toen de Britse kruiser „Galata" onder hem tot zinken werd gebracht.

Admiraal Sir Andrew Browne Cunningham, thans lid van de Geallieerde Oorlogsraad in Washington en vroeger Opperbevelhebber van de Britse vloot in de Middellandse Zee, zeide tot verslaggevers in Washington bij het prijzen van Allens initiatief: „Ik zag Allen niet graag de zee op gaan. Hij was een echte stormvogel; geraakte altijd in moeilijkheden waar hij zich ook bevond, maar kwam er altijd doorheen. Hij had er een uitleg voor en zeide behoedzaam, dat „mijn mensen een levendig verslag wensen, geen dode verslaggever".

Dit waren slechts hoogtepunten van de zee-carrière met de Britse vloot, altijd in de nabijheid van het gevaar. Hij voer op een klein vaartuig op verkenning en werd vele malen binnen het zicht van de vijandelijke kusten gebracht door Britse strijdmachten, die granaten wierpen in vijandelijke sterkten in Europa en Afrika (New York, (AP) 15.9).

Men gelooft, dat Larry Allen, correspondent van de Associated Press, door de Italianen gevangen genomen werd bij de Britse commando-aanval op Tobruk in de nacht van Zondag. Een telegram van Edward Kennedy, Hoofd van het Bureau der Associated Press in Caïro, deelt mede, dat volgens betrouwbare inlichtingen in zijn bezit Allen zich in vijandelijke handen bevindt (New York, (AP) 15.9).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 15 op 16 September bestreden onze troepen den vijand ten Westen en Zuid-Westen van Stalingrad en ook in het gebied van Mozdok. Geen grote veranderingen hadden plaats aan andere fronten."

Een aanvullend communiqué zegt: „Ten Westen van Stalingrad hebben de felle gevechten voortgang. De vijand, die infanterie, tanks en grote luchtstrijdkrachten concentreerde in een smalle sector, deed verschillende aanvallen. Ten koste van hevige verliezen maakten de Duitsers lichtelijk voortgang. Onze artillerie en antitankgeweren ontwrichtten 6 vijandelijke tanks. Binnen 24 uur tijds haalden onze vliegers en ons afweervuur 35 Duitse vliegtuigen omlaag.

Ten Zuid-Westen van Stalingrad slaan de manschappen van het Rode leger de vijandelijke aanvallen af en vernielden zij 2 tanks en verschillende kanonnen. Ongeveer een bataljon van de vijandelijke infanterie werd opgeruimd. In een andere sector ruimden de manschappen van een afdeling 200 Hitlerieten op en vernietigden 5 tanks, 10 vrachtauto's en een artillerie-batterij. In het gebied van Mozdok sloegen onze eenheden een vijandelijke aanval af. 6 Duitse tanks werden vernield en ongeveer een compagnie Hitlerieten opgeruimd. Sovjet-vliegers vernielden 4 tanks en ongeveer 100 vrachtauto's met troepen en voorraden. Ten Zuid-Oosten van Novorossisk hebben Russische mariniers gedurende gevechten van drie dagen strijdkrachten van de vijandelijke infanterie vernietigd. In een andere sector hebben matrozen van de Zwarte Zeevloot door een tegenaanval de aanvallende Hitlerieten teruggeworpen. De vijand liet 4 ontwrichte tanks en 6 afweerkanonnen op het slagveld. Een artillerie-afdeling van de Russische Baltische Zeevloot beschoot vijandelijke weerstandscentra en vernielde verschillende vijandelijke artillerie-batterijen" (Moskou, (AP) 16.9).

RUSSISCH MIDDERNACHTELIJK COMMUNIQUÉ.

Het Russisch middernachtelijk communiqué luidt als volgt: „Op 15 September bestreden onze troepen den vijand in felle gevechten ten Westen en Zuid-Westen van Stalingrad en in het gebied van Mozdok. Op andere fronten hadden geen belangrijke veranderingen plaats".

Een aanvullend communiqué zegt: „Ten Zuid-Westen van Stalingrad hebben felle gevechten voortgang. De Duitsers slaagden erin in een sector voortgang te maken. Onze mannen deden een tegenaanval en herwonnen de verloren positie. 7 Beschadigde tanks werden op het slagveld gelaten en ongeveer 2 compagnieën van vijandelijke troepen uiteengeslagen.

Op 14 September vernielde onze luchtmacht 10 vijandelijke tanks en ongeveer 35 motorvoertuigen met troepen en voorraden. 6 Batterijen van veldgeschut werden tot zwijgen gebracht en de luchtafweer-artillerie blies een ammunitie-opslagplaats op en vernietigde gedeeltelijk ongeveer 2 compagnieën van de vijandelijke infanterie.

Ten Westen van Stalingrad bestreden onze troepen den vijand in hevige defensieve acties. Na reserves te hebben aangevoerd werpen de Duitsers deze in de slag. Gedurende de dag werden herhaalde aanvallen van de vijandelijke infanterie en tanks afgeslagen. In de gevechten om een zekere bewoonde plaats heeft een afdeling 3 Duitse tanks en 5 kanonnen vernietigd en meer dan 350 vijandelijke officieren en manschappen opgeruimd.

In het gebied van Mozdok verdreven onze troepen den vijand uit 2 bewoonde plaatsen. Een afdeling vernielde 8 Duitse tanks en 4 pantserwagens en veroverde een twintig officieren en soldaten erin.

Onze verkenningsafdelingen drongen uit het Zuiden in de vijandelijke posities door en ruimden met Tommygeweren 2 pelotons van de Duitse infanterie op. Ten Zuiden van Voronesj deed de vijand weer een felle aanval op onze posities.

De Hitlerieten werden teruggeworpen door onze artillerie en het vuur van onze loopgravenmortieren. In deze slag werden 7 Duitse tanks vernield en ongeveer 10.000 vijandelijke officieren en manschappen uitgeroeid" (Moskou, (AP) 16.9).

De Katholiek Staatkundige groep in Engeland.

Te hooi en te gras zijn hier reeds berichten doorgekomen over de oprichting van de „Katholiek Staatkundige Groep in Engeland" (K.S.G.E.) door Prof. Dr. J.A. Veraart, die in Londen aan de Nederlandse regering is verbonden.

Hoewel de Redactie zich terstond na het binnenkomen der geruchten telegraphisch tot Prof. Veraart heeft gewend om inlichtingen, kwamen deze eerst gisteren in het bezit der Redactie. Hieronder volgen thans de brief van Prof. Veraart (d.d. 13 Juli 1942), tezamen met de beide „bijlagen", naar welke Prof. Veraart in zijn brief refereert.

„Als Voorzitter van de Nederlandse Afdeling van de International Christian Democratic Union doe ik u, in antwoord op uw telegram, gaarne enige gegevens toekomen.

Sinds geruime tijd hadden katholieken in Londen bij mij er op aangedrongen, te komen tot de organisatie van een katholiek-staatkundige groep voor Nederlanders hier in Engeland. Dat zij mij vroegen was o.a. hieraan toe te schrijven, dat ik sedert najaar 1940 president ben van de International Christian Democratic Union, de organisatie van de negen of tien katholieke (christelijke) politieke partijen van Polen, Belgen, Tsjechen-Slowaken, Vrije Fransen enz., de organisatie, die sedert 1925 bestond en waartoe in 1927 (Ruys de Beerenbrouck en ik werden toen naar Keulen afgevaardigd) de R.K. Staatspartij in Nederland is toegetreden.

Tot vlak vóór de oorlog heeft deze organisatie haar werkzaamheden verricht; zij vervult ze weer sedert najaar 1940 in Engeland, dank zij het kranig initiatief van de People and Freedomgroep en de inspirerende aanmoediging van Don Sturzo in New York.

Bovendien had de Council van de International Christian Democratic Union er bij mij op aangedrongen, dat ik tot organisatie van de in zeer los verband er bij lopende Nederlandse katholieken zou overgaan.

Een en ander leidde tot bijgaande circulaire.

April 1942.

Aan de Nederlandse Katholieken in Engeland.

Geloofsgenoten!

In de storm over ons Vaderland is — zij het tijdelijk — ook de staatkundige werkzaamheid van de Nederlandse Katholieken verloren gegaan.

Daarin mogen wij niet berusten!

Als aanstonds, na het verjagen van Duitsers en Japanners van onze dierbare grond, wij beter dan ooit het werk voor Land en Volk gaan verrichten, dan willen wij, Nederlandse Katholieken, dat doen, geleid door de grote beginselen, die aan het katholicisme in zijn historische ontwikkeling als wereldmacht zijn ontleend. Wij willen dan in toepassing brengen de leidende gedachten van Sint Thomas van Aquino; van de Encyclieken van Leo XIII en Pius XI. Wij, katholieke Nederlanders, willen volstoen wij het werk van Doctor Schaepman; wij willen ons doordringen van de leerstellingen, in de bodem der werkelijkheid gevonden, die de grote nationale geleerden, de katholiek-wetenschappelijke leiders van modern Nederland, een Beysens en een Struycken, ons hebben toevertrouwd.

Wij, Nederlandse Katholieken, mateloos bevoorrecht boven onze katholieke broeders en zusters, die thans in het Rijk aan de Noordzee en in Nederlands-Indië worden geknecht, wij hebben een staatkundige ereplicht te vervullen.

Wij moeten in deze tijd van scheiding de katholiek-staatkundige traditie handhaven, ons bezinnen op de lessen van onze grote mannen, ons voorbereiden op een nieuwe staatkundige werkzaamheid, die wij van stonde af aan nationaal willen zijn en in samenwerking met allen, die van goede wil zijn ook buiten het katholieke erf, — maar waarbij de kerngezonde gedachten van katholieke staatkunde en van katholieke maatschappijleer de welverdiende ereplaats zullen vinden.

Geen Nationaal-Socialisme en geen Communisme zullen ons, Nederlandse Katholieken, ooit leiden! Wij zullen bij een staatkunde „door het volk en ten bate van het volk" als goede katholieke democraten, de solidariteit van klassen, standen en volken verdedigen, de eerbied voor het gezin en voor de ouderlijke macht, de katholieke opvoeding van de katholieke jeugd, de zedelijkheid in het openbare leven, de sociale en economische verzorging en ontwikkeling van alle groepen der bevolking, waarbij ook de geringste onder ons tot volle menswaardigheid wordt opgeheven.

Gode zij dank, er is in Engeland reeds pionierswerk verricht!

Reeds anderhalf jaar werkt te Londen in deze staatkundige geest de „International Christian Democratic Union" de katholieke Internationale van de vertegenwoordigers reeds van negen volken, die het staatkundig werk van een Don Sturzo en een Ruys de Beerenbrouck in internationale solidariteit voortzet.

Nederlandse Katholieken nemen in deze schone actie hun belangrijke plaats.

Het is stellig niet mogelijk voor de Nederlandse Katholieken, hier in Engeland actuele staatkunde te bedrijven. Dat ligt ook geenszins in onze bedoeling. Evenmin denken wij er aan, dat ons werk, een werk van bezinning, opnieuw beleven en voorbereiding, alleen door ons, Nederlandse Katholieken in Engeland, wordt verricht. Steilig zijn de besten onder onze Geloofsgenoten in Nederland en Nederlands-Indië, zij het onder veel ongunstiger omstandigheden, met dezelfde gedachten bezield en werken zij voort, hoe zeer ook in het verborgen. Op de door God bepaalde tijd zullen wij dan ook ons werk met hun werk verenigen, waarbij geheel wordt uitgebannen de gedachte, alsof wij in onze vrijheid arbeid van hoger gehalte konden doen dan zij in hun verdrukking.

Maar wij in Engeland genieten het onschatbaar voordeel van dit land der vrijheid, dat wij ons openlijk en vrij aan onze schone taak kunnen wijden, dat wij in zuivere lucht de vaan van de katholieke staatkunde mogen dragen, vooral, dat wij ons kunnen organiseren. En tot dusver ontbrak organisatie van de Nederlandse groep. Tot die organisatie roepen wij u thans op.

Wij nodigen u dan uit, Zaterdag 9 Mei as. des namiddags om 15 uur te willen komen in de Sesame Club, 49 Grosvenor Street, Londen, W. I. ten einde:

1o. Op te richten de K.S.G.E., de Katholiek Staatkundige Groep in Engeland, Nederlandse Afdeling van de International Democratic Union.

2o. Te luisteren naar de rede, die de eerste ondergetekende zal uitspreken over „Wetenschap en Politiek", waarna gedachtenwisseling zal plaats vinden.

Bevordert door uw komst het belang van een grote zaak!

Het Voorlopige Comité,
Prof. Dr. J. A. Veraart, Voorzitter.
Mr. R. Neuerburg, Secretaris.
Ir. J. B. Ridder de van der Schueren.
A. C. M. Hellegers.
Mevrouw H. F. A. Kraayenvanger-Buskens.
Father R. J. Padberg.
Ir. L. Smulders, Penningmeester.

P.S.: Alle Nederlandse katholieke vrouwen en mannen zijn welkom. Mochten wij iemand hebben vergeten, dan bieden wij onze verontschuldigingen aan en wij verzoeken allen, die deze circulaire wel ontvingen, daarvan mededeling te doen aan hun Nederlandse geloofsgenoten. Op de vergadering zullen wij alle gegevens voor een goede ledenlijst gaarne in ontvangst nemen.

De medewerking van de geestelijkheid is zeer groot. Onder de ruim vijftig tot nu toe toegetreden katholieken zijn twaalf priesters. Leger- en Vlootaalmoezeniers, Jezuïeten, Franciscanen, Benedictijnen, Wereldsheren enz. Zie ook bijgaande circulaire van Aalmoezenier Tak.

Londen, April 1942.
Aan de Nederlandse Katholieken in Engeland.

Geloofsgenoten!

Met grote vreugde heb ik kennis genomen van de kloeke oproep, door zo gezaghebbende Katholieken dezer dagen tot u gericht.

Het is wel een zeer gelukkige omstandigheid, dat wij gelegenheid krijgen op Zaterdag 9 Mei as. ons staatkundig werk met een kerkelijke plechtigheid te verenigen.

Hierbij nodig ik u dan uit, Zaterdag 9 Mei as. te willen komen om 10 uur in de R.K. Kerk, 114 Farm Street, zijstraat Parklane, ter bijwoning van een Plechtige Gezongen Hoogmis door mij op te dragen, geassisteerd door de Zeereerwaarde Paters J. van der Poel S.J., en J. Houben S.J., en waaronder zal worden gehouden een Predicatie door Pater J. van der Poel S.J., Legeraalmoezenier.

Deze Heilige Mis wordt opgedragen om van God af te smeken de bevrijding van Nederland en Nederlands-Indië;

onze dierbare doden te gedenken;

God te vragen om de nodige kracht voor de onderdrukten van ons Vaderland.

Mogen de Nederlandse Katholieken in Engeland, ter inleiding ook van hun staatkundige arbeid, in groten getale aanwezig zijn.

P. H. G. Tak,
Vlootaalmoezenier.

De reactie in de pers, „Vrij Nederland", waaronder miserabele katholieke reactie! — zie de nummers van 10 Mei, 16 Mei, 23 Mei en 30 Mei — is u natuurlijk bekend. Na de repliek van mijn hand „Overbodige Opheldering" is er niet veel meer vernomen; het artikel van „Vrij Nederland" in het nummer van 13 Juni „Het kind en het badwater", ademt reeds een heel andere geest. 1)

Elke maand hebben wij een algemene vergadering, waarin een onderwerp van algemeen belang aan de orde komt. Voor het heden behandelen wij „Katholiek Biezonder Onderwijs". Daarna komt aan de beurt de brief van de Engelse Bisschoppen over het sociaal minimum program. Daarna de vijf vredespunten van den Paus. Verder hebben wij twee Studiegroepen gevormd, één voor Staatkunde en één voor Sociale Economie. Elke groep komt om de veertien dagen 's avonds in Londen bijeen.

Het godsdienstig leven wordt nauw aan onze politiek gekoppeld. Na elke algemene vergadering is er Lof met preek in de kapel van The Holy Child, waarna biechthoren. Initiatief: Aalmoezenier Tak.

Met moed ondernemen wij al dit werk.

Hopende u voldoende te hebben ingelicht, met de meeste hoogachting,

Londen, 13 Juli 1942.

J. A. Veraart.

1) Op deze artikelen komen wij nog nader terug. — Red. Amigoe.

Curaçao.

COMMUNIQUÉ.

„Zooals u allen reeds bekend is, zal Zondag 20 September om 4 uur des middags precies, op het Sportterrein van de Katholieke Sportcentrale op het Rif, een **Pontificaal Openlucht-lof** plaats hebben, waaronder in het openbaar op plechtige wijze het Apostolisch Vicariaat van Curaçao aan het H. Hart van Jezus zal worden toegewijd.

Alle geloovigen worden dringend verzocht bij deze Plechtigheid te willen tegenwoordig zijn.

Voor een goede regeling en orde maken wij bekend:

1o. Alle kinderen gaan in schoolverband, en zullen zich om 3 uur naar hun school begeven, om onder de leiding van Zusters en Fraters naar het terrein te trekken.

Katholieke kinderen, die een openbare school bezoeken, worden verzocht zich bij een Katholieke school aan te sluiten.

2o. Alle geloovigen worden dringend verzocht om vóór 4 uur aanwezig te zijn, daar om 4 uur, zodra het Allerheiligste is aangekomen, de poort, die toegang tot het terrein verleent, zal gesloten worden.

3o. Alle geloovigen worden dringend verzocht, om als het Allerheiligste aankomt, eerbiedig het stilzwijgen te bewaren, en als het Allerheiligste voorbij komt, alsook bij de zegening met het Allerheiligste, eerbiedig het hoofd te buigen.

4o. Alle geloovigen worden dringend verzocht om gedurende de Plechtigheid zich eerbiedig te gedragen, evenals in de kerk, en op de plaats te blijven staan, die hun door de Commissarissen van orde is aangewezen.

5o. Ook worden allen verzocht om zooveel mogelijk de gezangen mede te zingen. Boekjes met het program en met den tekst der liederen, zullen aan de poort van het terrein aan allen worden uitgedeeld.

6o. Beleefd worden allen verzocht, om na afloop der Plechtigheid op hun plaats te blijven staan, tot dat Zijne Excellentie de Gouverneur gesproken heeft, en de Bisschop met Assistenten, alsmede Zijne Excellentie de Gouverneur het terrein verlaten hebben.

Beleefd wordt allen verzocht op Zondag 20 September te vlaggen."

Het Comité.

GENERAAL MELASKY.

Kolonel Harris Melasky, die tot voor kort Commandant was van de Noordamerikaanse legerstrijdkrachten op dit eiland, is, naar wij vernemen, bevorderd tot de rang van Brigadier Generaal. Kolonel Melasky was uiterst bemind bij zijn manschappen en zijn bevordering zal ongetwijfeld grote vreugde verwekken.

PROMOTIE.

Onder de leden van de Noordamerikaanse strijdkrachten alhier, die op 12 September jl. bevorderd werden, behoort ook Korporaal Harold Cohen, Redacteur van het dagblad „Force".

Redacteur Cohen draagt thans de titel van Sergeant.

Aan Collega Cohen, met wien wij het genoegen hebben te mogen samenwerken, bieden wij de hartelijkste gelukwensen aan.

ZANGREPETITIE.

Vrijdagmorgen, 18 September, om 9 uur wordt er op het terrein van de Katholieke Sportcentrale een zangrepetitie gehouden voor het openlucht Lof van Zondag as. Onder leiding van Pater Petrus Rafaël Bührs O.P. zullen alle schoolkinderen zich daar verenigen en repeteren. Ook al degenen, die mede willen zingen, worden dringend verzocht te komen repeteren. De gezangen zijn zeer bekend; dus iedereen kan meedoen. Voor een waardig verloop is het echter wel nodig, dat deze repetitie gehouden worde. Komt dus allen Vrijdagmorgen om 9 uur op het Rifterrein en repeteert mede, opdat het Openlucht Lof worde een grootse demonstratie van het Katholieke leven op Curaçao.

AUTO- EN VERKEERSTELLINGEN.

Op 8 verschillende posten telden de Burgerwachters Maandag jl. de auto's van Curaçao. De gehele week door worden de auto's echter gecontroleerd door leden van de Militaire Politie, van het Militaire Garnizoen en door technici van de C.P.I.M. Zoals wij gisteren in een artikeltje schreven, is dat een heel werkje. Dit geschiedt dan ook bij de benzinepompen. Zaterdag as. gaan de Burgerwachters weer tellen.

FEEST IN HET R.K. ZEEMANSHUIS.

Hedenavond wordt voor zeelieden en vrienden van zeelieden een dansavond georganiseerd in het R.K. Zeemanshuis. Alle andere belangstellenden zijn ook welkom.

THE FELLOWSHIP OF THE BELLOWS.

Gedurende de maand Augustus werden door de Raf en de Geallieerden 247 vliegtuigen vernietigd.

Ten betalen bedrag bedraagt dus ten hoogste fls. 2.47.

In de periode Mei 1941 tot Juli 1942 werden in het geheel 5264 vijandelijke vliegtuigen door de Raf en de Bondgenoten verwoest.

BUITENLAND.

DUITS COMMUNIQUÉ.

Het communiqué van het Duitse Hoofdcommando luidt:

„Ten Zuiden van Novorossisk veroverden de Duitse troepen ondanks de vastbesloten weerstand des vijands enige fabriekterreinen, welke in forten waren omgezet. De krachtige vijandelijke tegenaanvallen aan het front bij Terek liepen op niets uit. De overwinnelijke opmars tegen Stalingrad heeft nog meer terreinwinsten te gevolge. De opmars wordt op uitstekende wijze door de Luftwaffe ondersteund. Bij deze gevechten vernietigden de Duitse manschappen 20 vijandelijke gepantserde voertuigen. De verbindingslinies en de vijandelijke installaties op vliegvelden werden dag en nacht aangevallen. Op de Wolga bracht men een Russische sleepboot tot zinken.

Ten Noorden van Rzhev, waar de vijand zijn aanvallen hernieuwde met een krachtige steun van artillerie, werd hij overal teruggeslagen. Een gepantserde Russische trein werd vernietigd.

Aan het front van Volkhov vernietigden onze manschappen talrijke vijandelijke versterkte punten tijdens succesrijke operaties ter plaatse. Ten Zuiden van het Ladoga-meer mislukten alle plaatselijke vijandelijke aanvallen door het vuur, dat door onze verdediging werd afgegeven. Op het Ladogameer brachten Duitse gevechtsbommenwerpers een vrachtschip tot zinken, terwijl drie andere werden beschadigd.

In de afgelopen nacht hebben Duitse gevechtsvliegtuigen een aanval uitgevoerd op Murmansk en op de vliegvelden, welke in de omgeving dier stad gelegen zijn.

Van 12 tot 14 September zijn 227 Russische vliegtuigen naar beneden gehaald. In datzelfde tijdsverloop verloor de Duitse luchtmacht 23 vliegtuigen aan het Oostelijke front.

Gisteren vlogen enige afzonderlijke Britse vliegtuigen over Noord-Duitsland. Enige afgeworpen bommen veroorzaakten slechts geringe materiële schade. In de nacht van Maandag op Dinsdag viel de Britse luchtmacht de kuststreken aan in Noord-Duitsland. Onder de burgerbevolking zijn slachtoffers te betreuren. In het biezonder in de woonwijken van de stad Wilhelmshaven werden branden gesticht. Tevens veroorzaakte men schade aan gebouwen. Duitse nachtjagers en het afweervuur brachten 4 der vijandelijke vliegtuigen neer.

Gelijk reeds is bekend gemaakt door middel van een speciaal bulletin hebben Duitse duikboten op 9 September in het midden van de Noordatlantische Oceaan een krachtig beschermd convooi ontmoet, dat uit Engeland kwam. Gedurende een zeer zware strijd hebben de Duitse duikboten, ten dele door jongelingen bemand, het convooi achtervolgd en er 19 schepen uit tot zinken gebracht met een totaal tonnage van 122.000 bruto register-ton, benevens nog twee torpedojagers en een corvette van het vijandelijke escorte. Buitendien werden 6 schepen door torpedo-treffers ernstig beschadigd. Slechts aan enige gehavende delen van het convooi gelukte het te ontsnappen.

Luitenant-commandant Rolf Muetzelburg, bevelvoerder van de duikboot, die is onderscheiden met het Eikenblad bij het Ridderkruis van het IJzeren Kruis, heeft bij deze operatie het leven gelaten. Het duikboten-wapen verliest hiermede een uitstekend en succesrijk vechter. Zijn duikboot voltooide haar operaties onder commando van den oudsten officier" (Berlijn, (AP) 15.9).

ITALIAANS COMMUNIQUÉ.

De overval van Tobruk.

Het Italiaanse Hoofdcommando gaf het volgende communiqué uit: „Een vijandelijke poging om nabij de basis van Tobruk te landen, welke gedurende de nacht van 13 September begon met een krachtige lucht- en vlootaanval, werd voltooid en verslagen tegen 9 uur van de volgende morgen. Troepen, welke landden van schepen en vliegtuigen, werden gedurende een gevecht van 5 uren vernietigd of gevangen genomen. Dank zij der ogenblikkelijke interventie van het San Marco marine-bataljon onder Luitenant Commandant Giacomo Colotto en van andere detachementen, die later dapper werden bijgestaan door Duitse detachementen, welke behoren tot de basis van Tobruk, werden de vijandelijke troepen, waaronder enkele parachutisten, die erin slaagden aan land te komen, overweldigd na een ernstige snelle worsteling.

Vijandelijke vlooteenheden, die de landingsoperaties hadden bijgestaan, werden aangevallen door een goed gericht vuur van de kust- en luchtafweerbatterijen van de Italiaans-Duitse defensie.

3 Torpedojagers evenals enkele „Avisos" (kleine marine-vaartuigen) en talrijke landingsvaartuigen werden tot zinken gebracht. Later vielen Italiaanse en Duitse jager- en bombardementsvliegtuigen de terugtrekkende marinestrijdkrachten aan, waarbij een kruiser, een torpedojager en verscheidene motor-torpedoboten tot zinken werden gebracht, terwijl een lichte kruiser en kleine eenheden ernstig werden beschadigd.

Bij deze gevechten hebben de 13e stormtroepen onder Vliegcommandant Renzo Viale zich biezonder onderscheiden. Er bevinden zich 576 gevangen, waaronder 34 officieren, in onze handen. Het aantal doden en gewonden bedraagt verschillende honderden. Een uitgebreide hoeveelheid oorlogsmateriaal werd ook veroverd. Een groot aantal schipbreukelingen van de gezonken schepen werd gered door onze marine-eenheden, welke toegewijde pogingen deden om deze moeilijke taak te volbrengen. Onze verliezen zijn betrekkelijk gering. Gelijktijdige aanvallen door kleine Britse tanks op het vliegveld in het gebied mislukten evenzeer door de tussenkomst van de plaatselijke garnizoens, die talrijke wagens vernielden en in staat waren enkele te veroveren.

Volgens documenten, die op Britse gevangenen gevonden werden, zou de Britse landingspoging te Tobruk gelijktijdig worden uitgevoerd ten Oosten en Westen van de haven van Tobruk om de rede van beide kanten te bereiken en zoveel haven-installaties als mogelijk was te vernietigen en ook om de schepen in de haven tot zinken te brengen door speciale maatregelen. Voor zover kon worden vastgesteld, namen 2 kruisers, verschillende torpedojagers, duikboten, e-boten en „avisos" aan de operatie deel. Alzo had de vijandelijke poging de omvang van een grote landingsoperatie, voorafgegaan door een langdurig luchtbombardement. De luchtaanval duurde precies van Zondag 21 uur tot Maandag 3.30 uur. Gedurende deze luchtaanval werden niet minder dan 500 bommen van allerlei soort geworpen, terwijl de vijandelijke oorlogsschepen de haven en stad van Tobruk beschoten. Kort daarna werd een landing uitgevoerd in twee baaien ten Oosten en Westen van Tobruk.

De Britse troepen, die landden in de Westelijke baai, werden prompt overweldigd door de defensie-troepen en gevangen genomen, terwijl die in de Oostelijke baai door de omstandigheden begunstigd werden en erin slaagden verder het land binnen te dringen, zij het met hevige verliezen. De eerste weerstand tegen den vijand werd geboden door het San Marco bataljon van Italiaanse mariniers, dat spoedig werd gesteund door andere marine-detachementen en het garnizoen van de sterkte alsmede door Duitse troepen van Tobruk. Het defensiepersoneel werd prompt in werking gesteld. Versterkingen arriveerden op tijd, doch behoefden niet in actie te komen, aangezien de vijand intussen overweldigd was. In de defensieve actie heeft Admiraal Lombardi, Commandant van de Libyse vloot, zich biezonder onderscheiden, alsmede Kolonel Battaglia, commandant van de sterkte van Tobruk.

Tegelijk met het garnizoen gingen de Italiaanse en Duitse kustdefensie met haar kanonnen en artillerie in actie tegen de vijandelijke vlooteenheden.

3 Torpedojagers en 7 „avisos" en steunden zij alzo de gevechten op het land. 3 Torpedojagers en 7 avisos werden beschadigd. Tegen 9 uur 's morgens begonnen de vlootstrijdkrachten zich terug te trekken. De Duitse en Italiaanse luchteenheden namen de achtervolging op zich, gedurende welke zij erin slaagden een kruiser, een torpedojager en verschillende „avisos" tot zinken te brengen. Een lichte kruiser en andere kleine eenheden met troepen werden tot zinken gebracht of ernstig beschadigd" (Rome, (AP) 15.9).

A P

The Associated Press is het enige persbureau ter wereld, dat ter wille van objectiviteit, geheel zonder winst wil werken.

EVENMIN UITKERING VAN DIVIDEND.

Hoe komt de Amigoe aan zijn nieuws?

Modernisering in de berichtgeving door de stijl der telegrammen.

Elke dag lezen de Amigoe-vrienden hun nieuwsberichten en vaak gebeurt het, dat een Amigoe-man de vraag te horen krijgt, hoe al dat nieuws nu geregeld wordt. De Associated Press in New York had de welwillendheid om de Redactie in de gelegenheid te stellen een artikel te leveren, dat enige indruk geeft omtrent al hetgeen met de nieuwstelegrammen in „Dagblad Amigoe di Curaçao" in verband staat. Al bedenke de lezer, dat nevens het AP-nieuws natuurlijk nog een groot deel van de inhoud der courant uit andere bronnen stamt.

The Associated Press is een coöperatie voor het overbrengen van nieuws. Een deel ervan vergaart het bureau zelf, een geringe hoeveelheid verkrijgt het op grond van uitwisselingscontracten; het leeuwendeel echter betrekt het rechtstreeks van de 1300 dagbladen (op een totaal van 2200, die in de Verenigde Staten verschijnen), die bij Associated Press aangesloten zijn. Nadat deze nieuwsvoorraad is gesorteerd en zo nodig in andere vorm geredigeerd distribueert de AP hem onder zijn 1400 leden (van wie er 1000 voor nieuws buiten het eigen verspreidingsgebied geheel van het bureau afhankelijk zijn), die het op hun beurt voorzetten aan omstreeks 35.000.000 van de 38.000.000 personen die in de Verenigde Staten dagbladen kopen. Men zou het derhalve ook een nieuwsclearing kunnen noemen.

$ 10 millioen 's jaars.

In verband met deze clearingdienst is voor de AP de telegraaf en de telefoon van essentieel belang. Van de $ 10.000.000 jaarlijkse uitgaven komt alleen al $ 3.000.000 voor rekening van huur voor lijnverbindingen. Langs de hoofdverbindingen, die door het gehele land lopen; worden elke dag 200.000 woorden binnen- en buitenlands nieuws gejaagd, welke nieuwsstroom door zijlijnen naar de dieper in het binnenland gelegen bladen wordt geleid, vanwaar zij wellicht nog eens 500.000 woorden ontvangen, die nimmer de hoofdstroom van het nieuws bereiken. Op dagen dat op een dozijn verschillende plaatsen belangrijke dingen gebeuren, is het zeer wel mogelijk dat de 450.000 kilometer lijnverbindingen, die de AP in pacht heeft en haar 3000 drukkers 1.000.000 woorden te verwerken krijgen.

Het knooppunt van het net van lijnen der Associated Press is Kansas City. Op deze plaats van nieuwssamenvloeïng redigeren en distribueren 35 redacteurs en 65 verslaggevers de van de Atlantische en van de Stille Zuidzeekust binnenstromende berichten. Oostwaarts geven zij de wellicht 20.000 woorden door, die uit San Francisco en de tussengelegen plaatsen zijn ontvangen, westwaarts stroomt het nieuws uit het Oosten, een zijtak zorgt voor de bladen in het Zuid-Westen des lands.

Persnieuws volgt een eigen baan. In de ochtenduren gaat de hoofdstroom naar het Westen, zijnde onder meer de berichten over de gebeurtenissen, welke die namiddag in Europa hebben plaats gevonden. Naar gelang de dag verstrijkt, komt steeds verder naar het Westen het leven tot volle ontplooiïng, zodat de nieuwsstroom in omgekeerde richting begint te vloeien. Na middernacht treedt dan een stagnatie in. Weliswaar komt het nimmer tot een algehele stilstand, doch de hoeveelheid neemt gaandeweg af; van de acht hoofdlijnen New York - Kansas City blijven er dan nog maar twee in gebruik.

Van de 200.000 woorden, die op een gewone dag over de „Westverbinding" (New York-Kansas) worden geseind, zijn 25.000 woorden buitenlands nieuws, 50.000 woorden behelzen berichten uit Washington, omstreeks 25.000 hebben betrekking op sport. Van de resterende 100.000 woorden wordt een dikke 10% door zuiver routinemateriaal gevormd, dat volgens een vaste dienstregeling langs de telegraafdraad wordt gejaagd en dat van een zo groot belang voor ververwijderde bladen is, dat onvoorzien nieuws slechts in bulletinvorm er tussen door gegeven kan worden.

Ook bij dit soort journalistiek wordt men niet rijk.

Na een kwart eeuw lang anonimiteit te hebben betracht, begon de AP in 1925 bij haar voornaamste berichten de namen der verslaggevers te vermelden, zoals de Amigoe-vrienden weten, want de namen van Henry Cassidy e.a. drukken wij er steeds bij af. Weliswaar zijn de beide letters AP steeds als een symbool van authenticiteit beschouwd, doch die reputatie hebben zij aan mannen te danken. Rijk worden deze mannen er overigens niet bij. Een verslaggever kàn $ 9000 per jaar halen, maar er is er maar een, die het inderdaad tot zulk een inkomen brengt. De meeste verdienen niet meer dan $ 40 à $75 per week. Een chef-de-bureau, die verantwoordelijk is voor de gehele nieuwsdienst van een der staten van de Unie of van een ander land, kàn $ 10.000 's jaars toucheren, doch slechts een enkele doet dit ook werkelijk. Voor de overige ligt het gemiddelde dichter bij $ 5000. Bij de redactie der AP zegt men cynisch, dat de enige baan die de moeite loont, die is van directeur-generaal, van wien men aanneemt, dat hij $ 25.000 per jaar ontvangt. In arbeidsquaesties is de AP altijd zeer reactionnair geweest. Van collectieve arbeidsovereenkomsten heeft zij nimmer iets willen weten.

De AP-dienst kan men verkrijgen door als lid tot de coöperatie toe te treden. Concurreert het blad van zulk een aspirant met een reeds bij AP aangesloten orgaan, dan is de kans op déballotage echter groot. In dit laatste geval blijft er maar één mogelijkheid open om toch de AP-berichten te bemachtigen, namelijk een blad te kopen, dat wel lid is. Dit verklaart de vele fusies en consolidaties in het Amerikaanse dagbladbedrijf, waarvan men in de laatste twintig jaar getuige is geweest. In 1900 publiceerden bijvoorbeeld slechts twee Hearst-bladen AP-berichten. Tegenwoordig zijn het er al 19; in het merendeel der gevallen is Hearst hierin geslaagd door het kopen van bladen, die bij de Associated Press aangesloten waren.

De Leden.

Wie eenmaal lid van AP is, blijft dit voorgoed, zolang hij althans zijn contributie betaalt en zich aan de bepalingen houdt. Houdt een blad op te verschijnen, doch wenst de oude of de nieuwe eigenaar het AP-lidmaatschap te handhaven, dan kan hij dit bereiken, door de betreffende rechten over te dragen aan een fictief blad, waarvan hij dan dagelijks ten minste 10 exemplaren, bevattende op zijn minst één AP-bericht, moet drukken. Dit blaadje kan hij dan weer aan een ander dagbladuitgever verkopen die recht heeft op de AP-dienst, van het ogenblik af, dat hij het blaadje in zijn orgaan opneemt.

Zo hield Roy Howard nog gedurende twee jaar, nadat hij het New Yorkse ochtendblad „World" om hals had gebracht, zijn AP-rechten in stand door de publicatie van een vier pagina's omvattend blaadje, de „Repository", waarvan hij elke dag tien exemplaren, die slechts twee AP-berichten en steeds hetzelfde hoofdartikel bevatten, via kiosken liet verspreiden. Hiervoor betaalde Howard trouw $ 50.000 jaarlijkse contributie aan The Associated Press. Niettemin bleek het een goede belegging te zijn, want de „Daily News" — teneinde te voorkomen dat de concurrerende „Mirror" van Hearst haar voor zou zijn — sloot een overeenkomst met Roy Howard, krachtens welke zij de helft van diens contributie voor haar rekening nam en zich tenslotte voor $ 275.000 van het recht verzekerde het lidmaatschap van de AP te doen eindigen.

De financiën van de AP.

De AP heeft $ 10.000.000 uitgaven per jaar. Verkopen doet zij niets. **Zij ontzegt zichzelf het recht winst te maken of dividend uit te keren.** Gebouwen of andere eigendommen bezit zij niet, met uitzondering van haar automatische persen en haar installatie voor draadloze overbrenging van foto's, die voor $ 1.500.000 te boek staan, en het meubilair in haar diverse bureaux, dat met een bedrag van $ 230.000 op de balans paraisseert. Het enige andere actief, waarover zij beschikt, is een noodfonds van $ 2.000.000. Anderzijds staan er $ 250.000 obligaties uit, die evenwel pas in het jaar 2000 vervallen en waarop nimmer een cent rente betaald behoeft te worden. De algemene onkosten — huur van telegraaflijnen, buitenlandse diensten, enz. — worden gedekt door ze te verdelen over de diverse staten in verhouding tot het bevolkingstal van de staat. Elk der aangesloten bladen in zulk een staat betaalt dan een aandeel, overeenkomstig het percentage der bevolking, dat het binnen een straal van 15 km. bedient. Elke tien jaar wordt het aandeel op basis van de resultaten der volkstelling herzien.

Wat de aangesloten bladen betalen.

Tegenwoordig gaat men bij het vaststellen der contributie zo te werk, dat voor iedere stad naar gelang van haar belangrijkheid een ronde som wordt bepaald, die de aangesloten bladen tezamen moeten opbrengen (voor New York $ 6000, voor Louisville $ 1000 per week, enz.). Deze ronde som wordt dan tussen de aangesloten organen verdeeld. Valt een hunner uit, dan stijgt de contributie der anderen, teneinde het verlies te compenseren. Treedt een nieuw lid toe, dan daalt hun aandeel. Een blad met een oplage van 50.000 exemplaren betaalt evenveel als een met een oplage van 100.000 stuks. Dit basis-bedrag is berekend voor een acht-urige telegraafdienst, hetgeen neerkomt op **20.000 woorden per dag**: hiervoor krijgt de aangeslotene het puikje van het binnenlandse, buitenlandse, financiële en sportnieuws, benevens de openings- en slotkoersen van een honderdtal leidende fondsen. Omstreeks 1000 bladen zijn hiermede tevreden. Door aanzienlijk meer dan het basisbedrag te betalen, kan men zich de volledige dienst van 200.000 woorden per dag verschaffen.

Voor grappen, speciale verslagen, draadloze foto's en financiële tabellen moet extra betaald worden; de desbetreffende totale kosten worden eveneens tussen de afnemers op grondslag van het zielental verdeeld. Zo kost zulk een dienst de „Post-Dispatch" te St. Louis bijvoorbeeld ongeveer $ 100 per week, terwijl een klein blad in Kansas er niet meer dan $ 12,50 voor behoeft te betalen. Op het ogenblik betalen 33 bladen $ 1000 of meer per week. Het duurst is de „Daily News" te New York uit, die $ 3800 per week neertelt, waarvan bijna $ 3000 alleen al voor de draadloze fotodienst. Anderzijds betalen ongeveer 900 bladen minder dan $ 100 per week. Hiervan betalen er 250 slechts $ 5 à $ 25 per week, waarvoor zij per telefoon nieuws in bulletin-vorm voorgelezen krijgen, dat stenografisch opgenomen wordt. Rekeningen zendt de AP niet uit. Eens per week trekt de kassier wissels op de banken, die de aangesloten bladen aangewezen hebben. Een achterstand van veertien dagen in de betaling heeft tot gevolg, dat een blad van de nieuwsdienst uitgesloten wordt.

Wie de AP controleert.

Gecontroleerd wordt de Associated Press uitsluitend door de eigenaars der 1300 aangesloten dagbladen, die uit hun midden een uit 18 leden bestaande raad van commissarissen kiezen. Driemaal per jaar, in Januari, April en October komen de commissarissen gedurende twee à drie dagen in het hoofdkantoor der AP te New York bijeen. Met uitzondering van de benoeming en het ontslag van den directeur-generaal heeft deze raad van commissarissen in personeelsaangelegenheden niets te zeggen. Daarentegen beslist hij in hoogste instantie over coöperatieve quaesties — de verdeling der bijdragen, de tijden binnen welke leden het recht hebben edities met AP-berichten uit te geven, geschillen tussen leden. Voorts is hij rechter en jury tegelijk ingeval leden de reglementen geschonden hebben of als zij berichten vroeger gepubliceerd hebben dan hun was toegestaan (een rede van den president bijvoorbeeld, die zij tevoren ontvingen); in dergelijke gevallen heeft hij het recht den overtreder van de nieuwsdienst uit te sluiten of boete op te leggen. Bijna de helft der leden is wel eens disciplinair gestraft, kleine bladen met boete van $ 10 tot $ 25, grote met $ 1000. Het is een ongeschreven wet, dat, indien een der bladen van een commissaris zich aan een overtreding schuldig maakt, hoe gering deze ook moge zijn, hij zichzelf automatisch een boete van $ 100 oplegt.

Modernisering van de AP.

Vroeger heeft de Associated Press een aantal moeilijke jaren doorgemaakt. De moeilijkheid met een van de vorige directeurs-generaal was, evenals met vele andere schitterende persoonlijkheden, dat hij te lang leefde. De opvattingen op het gebied der berichtgeving wijzigden zich met grote snelheid en hij was te oud om die veranderingen te kunnen volgen. Later kwam iemand, wiens opvattingen in velerlei opzichten die van den stadsverslaggever waren. Hij legde nadruk op de details, welke de bevolking van zijn eigen stad interesseren. Best mogelijk, dat de New Yorkse „Times" er niet op gesteld was, doch de bladen in de kleinere plaatsen waren het wel.

Een mensenleeftijd lang was men gewoon zijn berichten te beginnen met: „Op de onbewaakte overweg bij ...... is vandaag een auto, bestuurd door den heer N., door de sneltrein uit S. gegrepen. Toen kwam de tijd, dat de verslaggevers opdracht kregen voortaan hun relazen te beginnen met: „Dit is het verhaal van de hond, die een mensenleven op zijn geweten heeft."

Een ander genre verslaggever verscheen eensklaps bij de AP ten tonele— mensen, die schreven over dingen, waarop de AP steeds had neergezien, jongemannen in de twintiger en dertiger jaren kregen belangrijke posities. Ook verslaggeefsters deden haar intrede. De comische afdeling en die voor draadloze foto-overbrenging namen grootse afmetingen aan.

De laatste tijd voor de oorlog dijde de afdeling Financiën uit, zodat de AP thans behalve aan de koersen der belangrijke beurzen en de noteringen van de katoen-, rubber en graanmarkten, tevens haar aandacht wijdt aan de veeprijzen in vijf en twintig plaatsen en aan de noteringen voor honderd artikelen in tientallen steden. Zo heeft zij oog voor het belang, dat de bladen in Michigan en Indiana hebben bij het geven der veranderingen in de prijs van pepermuntolie; in mohair voor de Navajo-Indianen, die de bladen van New-Mexico en Arizona lezen; in scheepsbenodigdheden (zoals terpentijn en hars) voor de bladen in de woudstaten.

De AP heeft thans vrede gesloten met Hearst, wiens zoon William Randolph Jr. thans vice-president van de AP is.

De tegenwoordige directie streeft ernaar de Associated Press onafhankelijk te maken van de officieuze buitenlandse persbureau, die alle in de loop der jaren tot propagandabureaux van hun regeringen geworden zijn.

WERELDNIEUWS

DE GAULLE IN ÆQUATORIAAL AFRIKA.

De Strijdende Fransen maakten bekend, dat Generaal Charles de Gaulle gisteren is aangekomen te Fort Lamy in Frans Æquatoriaal Afrika na zonder een tussenlanding te zijn gevlogen van uit Beiroet (Londen, (AP) 15.9).

COMMUNIQUÉ VAN NOORDAMERIKAANS HOOFDKWARTIER IN CAIRO.

Het Hoofdkwartier van de Noordamerikaanse leger-strijdkrachten in het Midden-Oosten luidt als volgt „Gedurende de duisternis in de nacht van 13 op 14 September hebben zware en middelzware bommenwerpers van het Noordamerikaanse leger bij het bieden van steun aan het 8e (Britse) leger een van hun meest uitgebreide operaties uitgevoerd tegen de vijandelijke haven-faciliteiten, vliegvelden en andere installaties. De havenbedrijven en scheepvaart werden aangevallen te Benghazi en Tobruk. Talrijke ontploffingen werden veroorzaakt en branden gesticht. In Tobruk werd een bizonder heftige ontploffing veroorzaakt en branden werden gesticht, die op vele mijlen afstand konden worden waargenomen. Middelzware bommenwerpers vielen vele vijandelijke vliegtuigen op de grond aan en slaagden erin vele branden te doen ontstaan. Geen nachtgevechtsvliegtuig van de as werd ontmoet, doch gedurende de aanvalsperiode was er belangrijk luchtafweervuur" (Caïro, (AP) 15.9).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **Willemstad (Curaçao):** De autoriteiten maakten bekend, dat een aantal schipbreukelingen van een schip der Verenigde Landen hier geland is.

— **Londen:** Het Britse nieuwsagentschap zeide in een bericht uit Stockholm, dat vliegtuigen — naar men meent Britse en Noordamerikaanse — in de nacht van Maandag op Dinsdag delen van Bulgarije hebben aangevallen. Biezonderheden ontbreken.

— **Caïro:** Noordamerikaanse bommenwerpers vielen op 14 September bij daglicht de vijandelijke scheepvaart in de baai van Suda (Creta) aan. Een schip werd getroffen en later in brand gezien. Een ander werd mogelijk getroffen. Alle vliegtuigen keerden veilig terug.

— **Rio de Janeiro:** Bijna 20 personen werden gewond, waaronder 2 ernstig, bij oefeningen in de nacht van Maandag op Dinsdag tegen een luchtaanval en een landingspoging.

— **Ottawa:** Het Departement van de Nationale Defensie maakte bekend, dat de Canadese verliezen in de Geallieerde overval van Dieppe de vorige maand in totaal 3350 bedragen. Hieronder worden gerekend doden, gewonden en vermisten.

— **Santa Marta (Colombia):** 11 Schipbreukelingen van een niet nader genoemd schip, dat in Colombiaanse wateren getorpedeerd werd, landden op Santa Marta. De meesten leden aan schok- en brandwonden.

— **Tsjungking:** Het Chinese communiqué zeide, dat meer dan 500 Japanners werden gedood in de uiteindelijke gevechten bij de aanval op Wuyi, dat gisteren door de Chinezen heroverd werd.

— **Washington:** Secretaris Frank Knox maakte bekend, dat Schout bij Nacht John Towers, Hoofd van het Bureau voor de Luchtscheepvaart, is benoemd tot de pas gevormde post van „Commandant der Luchtmacht, Stille Oceaanvloot". Hierdoor wordt een nieuwe erkenning geschonken aan de marine-luchtmacht. Towers wordt als Hoofd van de Luchtscheepvaart opgevolgd door Schout bij Nacht John Mc Cain.

— **Caïro:** De nieuwsdienst van de Raf in het Midden-Oosten deelde mede, dat de Britse luchtaanvallen tegen de as in de nacht van 13 op 14 September de hevigste nachtelijke luchtaanvallen waren van de campagne in het Midden-Oosten, waarbij het grootste gewicht aan bommen viel op Tobruk.

— **Rio de Janeiro:** Het Spaanse passagiersschip „Cabo de Hornos" arriveerde om 6 uur en bracht 116 schipbreukelingen mee van 3 Braziliaanse schepen: de „Barbacena", „Piave" en „Tamandare", die nabij de Noordkust van Zuid-Amerika tot zinken gebracht werden.

— **Boston:** Een ontploffing, welke volgens de politie waarschijnlijk door een bom veroorzaakt werd, deed het hoofdkwartier van de British War Relief Society op zijn grondvesten schudden.

— **Mexico:** 6 Vroegere Presidenten van Mexico kwamen tezamen met Avila Camacho in een publieke ceremonie met het doel te tonen, dat de politieke geschillen opzij gezet zijn en de nationale eenheid is verkregen voor het voeren van de oorlog.

— **New Delhi:** Sir Reginald Maxwell, lid van de Raad van den Onderkoning, zeide in een speciale bijeenkomt van de Vergadering, dat de opstootjes, welke uitbraken als het begin van Gandhi's nieuwe onafhankelijkheidscampagne, zouden kunnen zijn beraamd om „samen te vallen" met een Japanse aanval op Brits Indië.

— **Buenos Aires:** De Regering van Argentinië heeft de Duitse Sociëteit voor Cultuur en Welvaart ontbonden op aanbeveling van het Congres-Comité tot Onderzoek naar anti-Argentijnse activiteiten.

— **Washington:** De Oorlogsraad voor de Stille Oceaan kwam bijeen in de langdurigste vergadering tot nu toe en bestudeerde de huidige posities van Brits Indië, China en Nieuw Zeeland. Brits Indië kreeg de grootste aandacht.

— **Londen:** In de afgelopen nacht bevonden verschillende vijandelijke vliegtuigen zich gedurende een korte periode boven de kustdistricten van Oost-Engeland. Enkele bommen, die geworpen werden, richtten geringe schade aan. Een der aanvallende bommenwerpers werd vernield.

— **Tsjungking:** Officieel werd onthuld, dat Generalissimo Tsjang Kai Sjek het Noordwestelijk deel van China bezocht. Tsjang keerde op Maandag naar Tsjungking terug na een afwezigheid van verschillende weken. Hij confereerde ogenblikkelijk met Luitenant Generaal Joseph Stillwell, Commandant van de Geallieerde strijdkrachten in China. Het bezoek van den Generalissimo aan het Noord-Westen is van uiterst groot belang geweest. Tsjang rustte na de inspannende reis alvorens Wendell Willkie te ontmoeten, die als vertegenwoordiger van Roosevelt naar China komt.

ARUBA.

HET WATER.

Alle werkzaamheden liggen op het ogenblik stil, hangende een bestelling van nieuwe 4 duims buizen in Maracaibo. Morgen meer nieuws hierover.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht hebben vliegtuigen van het Kustcommando de kaden van Cherbourg zonder verlies aangevallen."

— **Londen:** Een communiqué van Oost Afrika deelde mede, dat de Britse strijdkrachten op Madagascar „verder goed voortgang maken", hoewel hindernissen enige vertraging hebben veroorzaakt. Het communiqué zeide, dat de troepen over de helft van de weg naar de hoofdstad zijn.

— **Londen:** De BBC ving een uitzending van Tokio op volgens welk Generaal Sjunroku Hata, Japans Opperbevelhebber in China, zou hebben verklaard: „De oorlog in Oost Azië staat op het punt een belangrijke stap te nemen in samenwerking met de Europese oorlog." Londense waarnemers meenden, dat zulk een stap een Japanse invasie zou kunnen zijn in Brits Indië met het doel om contact te maken met de Duitsers, die naar het Midden-Oosten opdringen of een aanval zou kunnen zijn op Russisch Siberië, gelijktijdig met een Duitse overwinning bij Stalingrad. De radio zeide, dat Hata sprak vanuit het Hoofdkwartier te Nanking.

— **Berlijn:** Het Duitse Hoofdcommando beweerde, dat nog „belangrijke grond" gewonnen werd in de slag om Stalingrad, doch gaf toe, dat de Russen krachtig terugslaan bij Voronesj en Rzhev.

— **Londen:** De radio van Vichy verklaarde, dat het grootste deel van Stalingrad nog in handen der Russen is, die in gevechten van man tegen man weerstand bieden.

— **Londen:** De radiostations van Centraal Europa verdwenen gisterenavond uit de aether waardoor te kennen gegeven werd, dat Russische bommenwerpers wederom actief waren, of dat de defensie-autoriteiten in het nazie-domein steeds nerveuzer worden door de Britse en Russische bombardementen uit twee richtingen. In de vroege morgen waren er geen berichten omtrent feitelijke aanvallen op het vasteland.

Duitse Militaire Tactiek.

SNELHEID EN BESLISTHEID IN UITVOERING.

Duitse Officier is een machine.

De tactiek bij het Duitse leger wordt gekenmerkt door de afwezigheid van beperkende voorschriften of methoden. Zij beoogt den individuelen bevelhebber de grootst mogelijke vrijheid te laten, zich aan te passen aan de concrete situatie, waarvoor hij zich geplaatst ziet en deze in militaire zin uit te buiten. Zodoende staat zij in volstrekte tegenstelling tot het Britse streven, een weldoordacht plan op te stellen voor elke denkbare omstandigheid, een methode, die voor de Duitse geest te gecompliceerd, te langzaam en bovenal te star is.

Den Duitsen commandant is ten aanzien van zijn tactische beslissingen een speelruimte gelaten, als in geen enkel ander leger bestaat. Dat is niet altijd het geval geweest. Onder het bewind van Frederik den Grote was het toezicht op de officieren, zelfs op hen, die zich op een alleenstaande post bevonden, zó streng en stond de koning met zulk een gestrengheid op de nauwkeurige naleving van zijn bevelen, dat de geest van initiatief, die zijn eigen heldhaftig voorbeeld bij zijn generaals wekte, grotendeels werd onderdrukt. Na zijn dood echter en in het biezonder na de ineenstorting van zijn systeem in de catastrophe van Jena en Auerstädt, sloeg de slinger naar het andere uiterste over, en daar is hij sedertdien gebleven. Prins Friedrich Karl van Pruisen, de grote militaire reorganisator van het midden der vorige eeuw, schreef in 1860:

„Pruisische officieren kan men niet onderwerpen aan de beperkingen door voorschriften en tactische stelregels, zoals deze in Rusland, Oostenrijk en Groot Britannië van kracht zijn. Met onze officieren zou men niet zoals Wellington een defensieve veldslag op starre linies kunnen leveren. Bij ons zijn de generaals bereid, op eigen verantwoording allerhand operaties uit te voeren, zonder het medeweten en de toestemming van den opperbevelhebber, en alle behaalde voordelen tot het uiterste uit te buiten."

Den commandant is niet enkel een grote mate van onafhankelijkheid gelaten voor het ondernemen en voortzetten van operaties, doch bovenal voor de uitvoering van zijn bevelen. Hij heeft niet slechts het recht, doch de plicht zijn bevelen op eigen initiatief te wijzigen, zodra hem blijkt, dat zij niet bij de situatie passen.

Een der vermaardste „bon mots" van het Duitse leger is de uitroep van een ouden generaal: „Mijnheer, de Koning heeft u tot stafofficier bevorderd, omdat hij meende, dat u wist wanneer gij de bevelen **niet** moest opvolgen!"

Voor het uitbuiten van de speciale aspecten van een gegeven situatie is de grootst mogelijke snelheid in besluit en uitvoering vereist. Dat is de reden, **waarom bij de tactische opleiding in het Duitse leger snelheid en beslistheid in uitvoering een voornamer plaats innemen dan de correcte vorm der operatie zelf** en ook dan de zorg voor „veiligheid", die karakteristiek is voor de Franse denkbeelden op het gebied der tactiek. In de vrije ontmoeting van de bewegingsoorlog werpt de Duitse tactiek rijper vruchten af dan in de regelmatige aanval of de verdediging.

En alhoewel men erkent, dat wegens de enorme gecompliceerdheid der moderne weermacht zulk een vrije operatiewijze heel wat moeilijker is geworden dan zij in vroeger tijden was, toch besteedde men in Duitsland bij de voorbereiding voor Wereldoorlog II grote zorg aan de opleiding van de troep voor de bewegingsoorlog, waarbij speciale aandacht werd gewijd aan een zoveel mogelijke inkrimping van het noodzakelijke tijdverloop tussen de outplooiïng der infanterie en het moment, waarop de artillerie gereed is, haar te steunen.

Derhalve beschouwt de Duitse soldaat, zoals uit het verloop van de strijd blijkt, de aanval, die boven alle andere gevechtsvormen zijn drang naar snelle en krachtige actie bevredigt, als zijn specifiek nationale operatievorm. Niet, dat hij de koppige taaiheid van de Britse, de ruwe moed van de Russische aanval onderschat. Doch naar zijn mening zijn al deze naties beter voor het defensief geschikt.

Andererzijds ziet hij de snelle en onweerstaanbare stormloop, waarmede van de tijd der Romeinen af tot Wereldoorlog II toe zijn voorvaderen hun vijanden onder de voet plachten te lopen, als zijn eigen specifiek erfdeel, als de uiting van zijn eigen volbloedig temperament. In de vreemdsoortig opwekkende prikkeling van de stormaanval voelt hij de ziel van de oorlog trillen. Hij gelooft, dat de vurige aanvalsgeest, die niet let op de verliezen, reeds menigmaal de overwinning uit de kaken der nederlaag heeft gesleept.

Vóór Wereldoorlog I beging het Duitse leger de fout, vast te houden aan zijn starre vormen voor de aanval der infanterie, en de steun der artillerie ernstig te verwaarlozen. Niet alleen zijn deze twee tekortkomingen intussen grondig weggewerkt, doch het vredesverdrag van Versailles, dat der Rijksweer het bezit van tanks en zware artillerie ontzegde, dwong haar, het aanvalsvermogen tot het uiterste te ontwikkelen, met het resultaat dat het Duitse leger thans, wat zijn geoefendheid voor de moderne elastische aanval aangaat, waarschijnlijk alle andere legers overtreft.

Het is doordrongen van het geloof, dat als de mechanische uitrusting der huidige legers tot een impasse leidt, de overwinning weggelegd zal zijn voor die infanterie, welke het best geoefend is en in het biezonder voor die infanterie, die zonodig de steun van tanks kan ontberen.

Evenzeer leidde de wereldoorlog tot een diepgaande wijziging in de houding van het Duitse leger jegens de technische factor in de moderne oorlogvoering. Vóór de oorlog leidde de geweldige nadruk, die men op de bezieling van de infanterie-aanval legde, ertoe, dat het Duitse leger het gewicht van de technische factor sterk onderschatte. Ondanks de snel groeiende betekenis van het technische wapen, keken de „echte soldaten" neer op de leden er van.

Om in dienst promotie te kunnen maken, moest de sappeur tegenover zijn meerderen het bewijs leveren, dat hij geen sappeur was, maar een infanterist, terwijl de veldartillerie zich in zulk een mate concentreerde op het cavaleristische deel van haar werk, sturen en rijden, dat zij niet slechts het schieten verwaarloosde, maar ook gewichtige onderdelen van haar geschut en munitietrein opofferde, om licht genoeg voor de galop te zijn. Slechts de zware artillerie, die vrij was van dergelijke bijkomstige invloeden, bracht de middelen, waarover zij beschikte, tot volle ontplooiïng.

Onder invloed van Wereldoorlog I heeft reeds deze opvatting een radicale verandering ondergaan. Aan de militaire geest van den technischen soldaat werd niet langer getwijfeld, ofschoon een zekere gevoeligheid op dit punt een paar jaar geleden nog bestond.

Zeer grote nadruk legt men thans op het uitgebreidste gebruik van alle technische hulpbronnen. De opleiding van de diverse technische onderdelen — sappeurs, mechanische eenheden en artillerie — staat op een zeer hoog peil. Vooral de veldartillerie heeft de kloof volledig overbrugd, welke voorheen bestond tussen haar methoden en die der zware artillerie ten aanzien van vuurleiding en trefzekerheid.

Niettemin ontwaart men nog altijd scherpe contrasten met de overeenkomstige wapens van andere legers.

De Britse officier aanvaardt niet enkel de voorschriften, die hij heeft na te leven, doch hij voelt zich persoonlijk verantwoordelijk voor haar doeltreffendheid en gaat voortdurend weer na, of zij op juiste basis berusten, daarbij nieuwe wiskundige methoden ontwikkelend, die in overeenstemming met zijn smaak zowel een elegante oplossing vormen van een probleem als voldoen aan zijn wetenschappelijk gevormde geest.

De Duitse artillerie-officier is een machine en beschouwt de betrekkelijk eenvoudige methoden, die in zijn instructies zijn vervat, als volstrekt doeltreffend en boven iedere twijfel verheven. Zijn zorg richt zich **niet** op een critisch onderzoek er van, doch uitsluitend op hun toepassing onder verschillende omstandigheden. In dit opzicht echter heeft hij geen lust, zich te laten belemmeren door wiskundige vuurleidingsmethoden, hoe schitterend deze ook mogen zijn. Ter wille van groter vrijheid in het gebruik maken van de toestand is hij bereid van hun veelvuldige en grote voordelen af te zien: het gemak en de eenvoud van hun toepassing, de eindeloos geringere lichamelijke en psychologische inspanning, welke zij vergen, de gemakkelijkheid bij het overnemen van een ander commando.

BONAIRE.

Wat eens Nederlands was.

Cactussen en hulzen van schietpatronen.
Verbasterde Nederlandse woorden leven voort in talloze Papiamentse woorden op Bonaire.

Als ge u er een beetje op toelegt de herkomst van verschillende minder duidelijk papiamentse woorden op te sporen, komt ge voor verrassingen te staan. Het zal u vaak overkomen, dat ge na veel te lang peinzen over een vreemd woord plotseling ontdekt, dat het „gewoon" Nederlands is.

Er bestaat hier een bloem Firfri genaamd. Vraagt ge een Bonairiaan, hoe die bloem aan zulk een vreemde naam komt, dan antwoordt hij u: Wel, nogal duidelijk, omdat hij iedere dag om „fier ier" bloeit. Het is de vieruur bloem.

Hebt ge ooit kunnen vermoeden, dat het duizendmaal gebruikte woord Cadúsji een verbastering is van kardoesje, de huls van een schietpatroon? De lange cylinder-vorm dezer cactussoort deed de Nederlandse soldaten in vroeger tijd de vergelijking maken met hun patronen. Teenstra, een schrijver van een goede honderd jaar geleden, sprak nog heel gewoon over „kardoesjeshout" waarvan flambouwen werden gemaakt.

Een plant, die in de particuliere huistuintjes wordt gekweekt, om de soep wat smakelijker te maken, heet Kréina, oftewel kruidnagel.

Kleine kinderen lijden hier ook wel eens aan Rotehón. Dat is geen Frans, maar gewoon ons rode-hond.

Een klein visje, zo groot als een sardientje, draagt de naam van Robèki, ontleend aan de felrode kleur van zijn bekje: Roodbekje.

Vooral in de cunucu heeft men wel last van de Otteléis, die de dakbinten en stutpalen geheel doet verteren. Na enige ondervraging blijkt het vreemde beest de houtluis te zijn.

Om die te bestrijden kan men tegenwoordig in de winkel Rotráád kopen. Wat mag dat zijn? Hebben we het goed verstaan? Ja, rotráád. Dit is een van de meest sprekende voorbeelden, hoe deerlijk een schone taal kan toegetakeld worden. Met rotráád is bedoeld: rattenkruid!

Een geneeskrachtige plant is de Willisálu, dat wil zeggen de wilde salie.

Velen bedekken tegenwoordig hun huis niet meer met maïstrò maar met Ziem, welk woord een verbastering van zink is.

En zo zou men kunnen doorgaan. Maar het zou een even lange als treurige lijst worden.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

FUNCHI MEEL.

Het spijt mij dat ik u weer voor ruimte moet verzoeken om een maatregel van het Departement van Sociale en Economische Zaken te bespreken, maar hoe langer hoe meer wordt het duidelijk hoe weinig dit Departement op de hoogte is van Curaçaose toestanden.

Gisterenavond werd door de Radio bekend gemaakt o.a. dat de winkeliers niet meer dan 1½ cana funchi-meel zullen mogen verkopen per week aan iederen klant. Apart van het feit, dat zo'n maatstaf meer dan belachelijk is omdat helemaal geen rekening wordt gehouden met de grootte van het gezin of wat dan ook (zonder erbij te vermelden dat 1½ cana niet toereikend is voor **een** volwassen persoon voor een **halve** week), bestaan er hier op Curaçao absoluut geen vaste klanten en ik ben er zeker van dat terwijl er misschien een paar mensen zijn die bij bepaalde winkeliers kopen op rekening kopen, de hele rest van de bevolking van Curaçao koopt waar het haar bevalt, zonder zich aan een vasten winkelier te houden, en de winkelier zal zeker nooit kunnen zeggen wie altijd of nooit bij hem koopt.

Het zal hierop neerkomen, dat misschien sommigen geweigerd worden in alle winkels, terwijl anderen die bij vele winkeliers bekend staan of gebruik maken van diverse gezinsleden, beslag kunnen leggen op heel wat partijtjes van andere halve cana's.

Durft het Gouvernement niet tot rechtstreekse rantsoenering over te gaan, wat in alle geval veel beter zal blijken te zijn dan deze belachelijke halve maatregel?

David Lorenzo Capriles.

Naschrift:

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale en Economische Zaken tekent hierbij aan:

Waar mij de gelegenheid geboden wordt enige woorden aan het stuk van den heer Capriles toe te voegen, wil ik daar gaarne bij uitzondering gebruik van maken.

In de regel echter verdient het aanbeveling gezonde critiek rechtstreeks aan de betrokken dienst te richten, die kan nagaan of de gedane suggestie van enig nut is. Gaarne zal ik zelfs alle aanmerkingen op het huidige distributiesysteem (wat nog komen moet, bedoeld radiobericht is slechts een noodmaatregel), stuk voor stuk bekijken, mits schriftelijk bij mij ingediend.

Ter zake van de opmerkingen van den inzender kan worden medegedeeld dat Curaçaose toestanden niet zo biezonder ingewikkeld of duister zijn dat mijn dienst daarvan niet op de hoogte zou kunnen zijn. Schrijver is echter er naast als hij meent dat onder deze abnormale omstandigheden deze toestanden als een vast gegeven zouden moeten worden beschouwd en crisismaatregelen daaraan zouden moeten worden aangepast. Het tegendeel is waar. Crisismaatregelen, welke de overheid in het algemeen belang neemt, kunnen te enen male niet altijd rekening houden met normale toestanden. Zij zouden immers niet eens nodig zijn als alles op normale wijze zou kunnen geschieden.

Indien de schrijver de moeite wil nemen zich op de hoogte te stellen van maatregelen die over de gehele wereld genomen moeten worden, dan zal hij leren dat ook overal elders oude bestaande toestanden genoodzaakt worden het veld te ruimen om plaats te maken voor hetgeen door de biezondere tijd wordt geëist.

Zo is het mij wel degelijk bekend dat het Curaçaose publiek in de regel geen vasten winkelier heeft, maar een distributie-systeem, hoe dan ook opgezet, eist nu eenmaal, dat men zich zoveel mogelijk een vasten winkelier kiest.

Het Curaçaose publiek zal, meer dan voorheen het geval was, dat dus ook moeten doen.

Ook is het voor mij niet nieuw, dat ook vele personen meer dan 1½ cana maïsmeel per week verbruiken, maar een distributie zou niet nodig zijn, indien op dat normale verbruik niet zou moeten worden gekort.

Tenslotte is de mededeling van inzender volkomen onjuist, waar hij zegt, dat de winkelier niet meer dan 1½ cana per week per klant mag verkopen. De winkelier mag niet meer per persoon per week verkopen. Een huismoeder met man en 5 kinderen mag dus 7 x 1½ per week kopen, waarbij geen rekening wordt gehouden met de leeftijd der kinderen. De volwassenen zullen dus meer dan 1½ cana kunnen gebruiken, omdat kinderen deze hoeveelheid niet nodig hebben.

Het is gevaarlijk in deze tijden dergelijke misleidende mededelingen in het openbaar te doen, onnodige onrust wordt daarmede slechts verwekt. Dit dient meer dan ooit te worden vermeden.

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale en Economische Zaken.
J. van Boven.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.
Van Zondag 13 September 1942.

Scherpenheuvel 1 — Independiente 1	1—1.
Jong Holland 1 — Volharding 1	2—1 (gestaakt na 60 min.)

WEDSTRIJD PROGRAMMA
MUNDO NOBO

Zondag 20 Sept. 1942: A-Klasse	Atlanta 1 — Transvaal 1 (Leers)
Zondag 20 Sept. 1942: Junior Klasse	Independiente Jr. — Jong Curaçao (Taytelbaum)
Zondag 27 Sept. 1942: A-Klasse	Jong Holland 1 — Arsenal 1 (Viejou)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag 27 Sept. 1942: A-Klasse	Scherpenheuvel 1 — Volharding (Jesurun)

De Juniores wedstrijden beginnen **om 10 uur.**

De HH. Scheidsrechters worden verzocht bij verhindering dit tijdig melden aan den competitie-leider, Frederikstraat 16, telefoon 1640.

De A-Klasse wedstrijden beginnen **om 16.15 uur precies, de met * aangegeven wedstrijden beginnen om 14.30 uur.**

De spelers **O. Penha** (Jong Curaçao) en **J. Rojer** (Volharding zijn voorloopig geschorst tot na het onderzoek door de Straf-Commissie.

De halfjaarlijkse Algemene Ledenvergadering zal gehouden worden Donderdag 17 September in het R.K. Zeemanshuis, Klipstraat 51, avonds om 19.30 uur.

Van de verenigingen „Arsenal", „Atlanta", „Independiente", „Curaçao", „Jong Holland" en „Volharding is de volgende candidaten ontvangen:

Bestuur:

J. Werkhoven (R.C.C.) voorzitter
J. F. P. Hollander (R.C.C.)
E. R. Palm (Jong Holland)
J. M. Pietersz (Jong Holland)
R. G. Goeloe (Atlanta)
W. Willems (Atlanta)
L. H. Daal (Independiente)
A. R. Ercol (Volharding)
W. H. M. Schotborgh (Arsenal)

Comm. van Beroep: A. J. Maduro (Atl.)
Finan. Comm.: H. A. Maduro (Atl.)
M. E. Chatlein (Atl.)
Straf Comm.: M.E. Chatlein (Atl.)
R. G. Goeloe (Atl.)
L. H. Daal (Indep.)
Spelregel en Prot. Comm.:
A. J. Maduro (Atl.)
Elftal Comm.: L. H. Daal (Indep.)
Reglements Comm.
A. J. Maduro (Atl.)

INSCHRIJVINGEN: Scherpenheuvel W. Engel, A. Servani.
Jong Curaçao F. Willems, O. Willems, P. M. C.
AFSCHRIJVINGEN: Jong Curaçao: F. Martina.
AFSCHRIJVINGEN: Independiente: C. W. van Enge.

Het BESTUUR.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Wo., 16 Sept.:

Telegram Afdeling: Hr. Bonzet, tel. 353, L. de Colignylaan 14.

Shipping & Supplies: Hr. Polvliet, tel. 455, Hôtel kamer 56.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Zee, tel. 690, Emmalaan 1.

Dok Afdeling: Hr. J. v. d. Veen, tel. 431.